

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.
De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.
Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **grootte Markt n° 37-39, te Tongeren.**

ABONNEMENT:
Drie maal per week 6 franks per jaar.
Twee „ „ 5 „ „
Een „ „ 4 „ „
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnementen zijn voorafbetaalbaar.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: 1 fr. den drukregel.

DER PROVINCIE LIMBURG

TONGEREN, DEN 17 MAART 1898.

DE KAMER.

Wetsvoorstel
De Vriendt-Coremans.
GEBRUIK DER VLAAMSCHE TAAL IN OFFICIEELE AFKONDIGINGEN.

Zitting van 15 Maart.

M. Begrem. — Ik heb in den Senaat de rechtvaardiging van het principie van het vlaamsche wetsontwerp doen kennen.
Dit wetsontwerp zal geen enkel belang schaden. M. Woeste protesteert tegen de woorden van M. Ansele, die het vlaamsch verplichtend zou willen maken voor al de Walen.
De beraadslaging zal de oogen der Walen doen opgaan, over de ware betekenis der wet.
Spreker betwist de beweering, dat praktische bezwaren zullen oprijzen.
M. de Montpellier verklaart zich bezielde met verzorgingsgevoelens, die hij zou willen gedeeld zien door zijne vlaamsche collega's.

Zitting van 16 Maart.

M. Destrée zal het ontwerp stemmen, omdat de gelijkheid der talen op het socialistisch program staat, en omdat het een werk van rechtvaardigheid is.
Hij wil echter eenig voorbehoud maken, onder oopzigt van praktisch, want het is heel goed mogelijk dat de toepassing der wet een nieuw hoofdstuk zal bijbrengen in de geschiedenis der slechte wettenmakers.
M. Maleprie zal de wet stemmen omdat het een werk van rechtvaardigheid is.
M. Heyner verdedigt zijn amendement ten gunste van het duitsch.

Kieskronijk.

Te Doornik zullen er drie lijsten zijn: eene volledige der katholieken, eene volledige der liberalen en eene met drie namen der socialisten. M. Bera heeft alle kandidatuur voor de Kamer geweigerd.
Voor den Senaat zullen de katholieken en liberalen ieder eene volledige lijst voorbrengen.

Te Gent is er sprake van de candidatuur van M. Art. Verhaegen in vervanging van M. Eeman.
Er zullen minstens 5 lijsten zijn te Gent: katholieken, liberalen, socialisten, christen-democraten en eene lijst met den naam van M. Herm. De Baels.

Te Charleroi is de lijst der katholieke kandidaten voor de Kamer nog niet vastgesteld. Men verzekert nochtans dat de heeren Michel Levie, Alfred Derminie en Maurits Pirmet er zullen op staan.

NIUWS

uit de stad en de omstreken

EBEN-EMAEI. — Verledene week, zijn twaalf obligatiën verloren of ontvreemd ten nadeele van M. H. Dechamp, koopman in gevogelte, te weten: 10 obligatiën van Brussel en twee der stad Antwerpen. De justitie van Tongeren vermittigt, heeft de nummers bekend gemaakt en doet leverige opzoeken.
ZONHOVEN. — Over eenige nachten braken dieven in ons gemeentehuis en roofden al de registers en papieren, die zij konden vastkrijgen. Wat mogen ze daarmee wel willen aanvangen?
BILSEN. — Een kind heeft zich hier verleden zaterdag aan het vuur verbrand. Zijne kleeren waren in vlam geraakt. Het arme wichtje is verleden zondag in 't hospitaal overleden.
HOELBEEK. — Verleden week viel alhier een kind in een ketel kokend water. Het arm slachtoffer, slechts eenige jaren oud, was door brusselse ouders aan familieleden toevertrouwd; het gaf eenige oogenblikken na het ongeluk den geest.

LANAYE. — Het parket van Luik heeft zich naar Visé begeven waar ter plaatse « Navagne » een kinderlijk is ontdekt.

Op de markt van Tongeren van heden doordag waren te koop gesteld: 317 koeien en kalveren, 0 schapen, 217 vette varkens 1462 baggen, 235 loopers.

Paardenmarkt te Tongeren donderdag 24 MAART.

BINNENLAND.

BISENHOF VAN LUIK. — De moord in het ... — Maandag werd de zaak opge-

in het huis van ontucht bevond dat zij te Luik open houdt.

Vrouw Despairoux beweert in staat van wettige vordering te hebben verkend, dat de gedooide, zekere si-ne Thiernesse, onderstaatsverste van Kinkempoix haar wilde mishandelen, dat zij het inzicht niet had den man te doden, maar enkel hem te kwetsen.

Die zaak had veel volk uitgelokt. Uit de ondervraging van den betichte zou moeten blijken dat de gedooide de minnaar was van de vrouw en deze laatste het inzicht zou gehad hebben een huwelijk met hem aan te gaan, zij loochte nochtans boegenaamde betrekkingen met hem onderhouden te hebben.

Gisteren woensdag werd de betichte verwezen tot zes jaren opsluiting.

BRAND. — Verleden een en hevig brand uittebrasten in eene fabriek, gelegen deels op het grondgebied van Schaarbeek, deels op dat van Laken.

Op den hoek der Masuistraat is de fabriek van petrool-gloeilampen gelegen, die vroeger gevestigd was in de Koninginnelaan, en daar in december lautsleden afbrandde.

De werkhuizen waren gevestigd in de gebouwen zich uitstrekkende achter de naburige huizen en tot tegen de Senne.

De brand nam spoedig in hevigheid toe; de pompiers van beide gemeenten waren weldra aanwezig. Ook die van Brussel zijn ter plaats geweest doch hunne hulp was overbodig. De schade is zeer groot. 34 werklid zijn zo der broodwinning.

De werkhuizen waren nog slechts voorloopig ingericht en eerst sedert 1 Meert in werking.

De machiester van eene fabriek te Brussel werd door eene riep van zijn stoomtuig gegrepen en in den kelder van het jachtwiel geworpen. Hij werd met verbrijzelde ledematen opgenomen, en stierf na weinige oogenblikken. Hij laat eene weduwe met 3 kinderen achter.

— Er zal binnen kort te Brussel een nieuw dagblad verschijnen dat de politiek van conservatieve samenwerking zal verdedigen.

— De inhuldiging van het standbeeld van Frère-Orban te Brussel, zal eerst in het toekomstig jaar, tijdens de nationale feesten van Juli, plaats hebben.

— **DE PETROOL.** — Zondag avond rond 7 ure goot mad. Vanpraet, wonende op den Antwerpse steenweg te Laken, petrool op het vuur om het aan te wakkeren. Openens ontplofte de petroolkruik en het brandend vuur verspreidde zich over hare kleeren. De ongelukkige werd erg verbrand.

— **BEHOED.** — Luitenant generaal Bocquet, die in mei aanstaande den bepaalden ouderdom bereikt en dusvolgens in justie gepensionneerd wordt, is benoemd tot bestuurder van de kas der weduwen en weezen van de officieren van het leger.

— De koetsiers uit der omtrek der Zuidstatie te Brussel zijn in opschudding bij 't vernemen van het nieuws dat aldaar eersdags eene proef gzaat genomen worden met huurrijtuigen door petrool in beweging gebracht.

Die proef zal echter maar rond het einde van april genomen worden en slechts met 5 rijtuigen.

— Er zijn in België 16,900 rondleurers die patent betalen en deze die geen patent betalen mogen op een even groot getal worden geschat.

In 1897 werden alleen te Brussel 42,804 processen verbaal opgesteld wegens overtreding der verordening op het leeren, meestal tegen niet gepatenteerde rondleurers en vooral rondleusters.

— **RUITTUIG TUSSEHEN TWEE TRAMS INGESLOTEN.** — Een rijtuig met twee paarden gespannen, werd gisteren op den Haachtsechen steenweg te Brussel op de hoogte der Rogierstraat, door twee elektrische trams ingesloten die in tegenover gestelde richting reden.

De koetsier werd van zijnen bok geworpen en zwaar gewond. Men bracht hem over naar zijne woning in de Rogierstraat. Het rijtuig werd verbrijzeld en de paarden gekwetst.

Een onderzoek werd ingesteld om de verantwoordelijkheid te bepalen.

— **BOERENRIJG.** — De stad Turnhout heeft van de regering bericht ontvange dat haar een hulpgeld zal verleend worden voor de oprichting van een gedenkteeken aan den drukker Corbeels, een der helden van den Boerenkrijg.

— **STOUTMOEDIGER KAN MEN HET NIET HEBBEN:** Zondag hebben deugnieten gepoogd, in de hoofdkerk, onder het sermoen, eenen offerblok open te breken.

— In een pensionnaat te La Louvière heeft een leerling, die in bezit was van eenen revolver, een schot gelost op eenen kameraad. De wond van den laatste is doodlijk. De ouders van den gekwetste, in Blijren, (Duitschland) woonachtig, zijn per telegraaf vermittigt.

— Men meldt uit Charleroi: Een jongeling die zijne verloofde ontmoet in een verdacht herbergseken, leidde haar mee en, aan de brug gekomen, greep hij haar vast en wierp haar over de leuning in den Samber. Daarna ging hij zich in de hand van het gerecht geven. Hij verteld dat zij hem onderweg eene vuistslag in het

— **DRAMA OP DE FRANSCHE GREN.** — Men meldt uit Quévyrain:

Maandag zag een douanier eeren persoon passerren, met eenen reiszak op den rug.

Hij riep hem om zijn pak na te zien, doch de reiziger antwoordde met twee revolvershots, die de douanier aan het hoofd troffen, niet gevaarlijk, maar toch genoeg om bloedende wonden te veroorzaken.

De aanrander naderde nu den douanier, eene derde maal schietende. Ditmaal trof hij hem in de lendenen.

Terwijl de gekwetste in elkaar zakte, snelde een zijner collega's die ongewapend was, bij eenen burger binnen, greep daar een geweer van den muur, en begon een jacht in regel op den aanrander.

Deze loste nog twee schoten en veldte ook den anderen douanier over.

De eigenaar van het geweer greep nu zijn wapen en begon, gevolgd door eene geburen den bandiet te vervolgen, altijd schietend en door hem met meer dan 25 schoten beantwoord.

Eindelijk trof hem een schot in den hals en hij viel bloedend neer.

Het parket zal onderzoeken of men hier met eeren anarchist, een smokkelaar of een zinneloos te doen heeft.

— **Winkelier** (tot zijn bedienste). — Het regent, neem die waterdichte regenmantels binnen, die buiten hangen, anders bederven die dingen totaal.

— **IN EENE DORPSHERBERG.** — Twee bezoekers. — Geef ons ieder een grooten borrel brandewijn, maar in eene kom, niet in een glas.

Waard (verwonderd). — Waarom dat?
Bezoekers. — Wij zijn leden van een afschaffingsgenootschap en hebben beloofd, nooit meer een glas sterk-n drank te zullen gebruiken.

— **Bij den dokter.** — Kom gauw, dokter, mijn jongen heeft een stuk geld ingeslikt.

— Ik zal komen, maar er staat nog zoo'n groote rekening, dat gij mij een gulden vooruit betalen moet.

— Hier zijn twee kwartjes, de andere twee zal ik u geven als gij bij mij komt.

Bij den zieke gekomen, vraagt de dokter de twee kwartjes.

— Die moet gij uit mijn jongen halen. Hij heeft een gulden ingeslikt, het was mijn laatste geld.

— **Mevrouw N...** (die wat laat op koffi-bezoek komt, tot het dienstmeisje dat haar opendoet). — Ik zal maar naar binnen gaan.

Het dienstmeisje. — Ik zou nog wat wachten, mevrouw, ze hebben u juist onder handen.

— **ONTROVERING.** — **Dame** (op het redaction-bureau van een dagblad tot den hoofdposteller). — Mijneheer, zou ik de dame moge spreken, die in uw blad schrijft, ik wild' haar mijn compliment maken over het prachtige artikel « Hoedergeluk », dat gisteren in uw blad stond.

Hoofdposteller. — Jawel, die daar bij het raam zit, met den langen zwarten kneevel en eene sigaar rookt, die is het.

— **Lijder.** — Wat, 3 gulden voor het plombeeren!
Tandarts. — Beste heer, de tand was zeer bol. Er zit voor vijf gulden goed in.

Vier weken later.
Tandarts. — Ik heb het wel gedacht, dat de tand er, trots het plombeeren, toch zou uitmoeten.

Lijder. — Goddank! wat ben ik schuldig?
Tandarts. — 5 gulden.
Lijder. — Hier is de tand, er zit voor 5 gulden goed in.

Al wat men hier op aarde ziet, is kinderspeelgoed, anders niet De mensch, met alles wat hij vindt, Hij speelt er mee, gelijk een kind. Hij heeft het lief een korten tijd, Wat hij daarna licht van zich smijt. Zoo is de mensch, hoe men hem vindt. Niet eenmaal, maar altijd — een kind.

BUITENLAND.

Frankrijk.

— **EENE MEDALIE AAN ZOLA.** — De *Flandre libérale* meldt dat een comité van kunst-naars, geleerden, schrijvers en politieke mannen voornemens is, eene medaille te doen slaan ter eere van ... Zola.

Aangezien er, tot nu toe, geene medaille voor varkens bestaat, zal men de medaille voor model nemen welke aan de honden word gegeven, zegt men.

— **TWEEGEGECHT DOOR VROUWEN.** — Een buiten-gewoon wild tweegeecht had eergisteren nacht plaats op eenen verlaten grond der St-Jacques-ten te Parijs. Sinds lang droegen twee vrouwen Eugénie Lamorière en Gab. Esparassac zich eeren hevigen haat toe. Dit kon niet blijven duren: beiden daagden zich weldra uit in een tweegeecht, en dag en uur werd bepaald. Weldra waren zij op het terrein vergezeld van verscheidene getuige. De voorwaard-n werden geregeld. Na een kwart uurs wichten zoud-n de tegenstreefsters worden gescheiden, doch zij zoud-n het wapen, dat haar b-haude, mogen gebruiken. De strijd begon en

zij zich in eenen ijselijken toestand. Agenten snelden toen toe, en de toestand van Gabriëlle Esparassac was zoo erg dat, zij naar het gasthuis moest worden overgebracht. De andere is ter beschikking van het gerecht opgestoten.

— **Erg incident op de fransch-duitsche grens.** — *Duitsche douaniers leggen aan op fransche werkliden.* — Maandag, rond 3 ure namiddag bevonden een duitsch douane-kapitein en verschillige douaniers zich aan de grens.

Alleen de kapitein kwam op fransch grondgebied, waar de werkliden hem wilde tegenhouden. Een gevecht ontstond en de kapitein riep zijne mannen ter hulp.

De Duitschers legden, van op duitsch grondgebied, op de Fransen aan.

Deze bevreesd lieten den kapitein los en de Duitschers trokken af.

Het fransche gerecht is ter plaats gekomen om een onderzoek in te stellen.

Italië.

BRÖODOPROEREN.

Rome, 15 Meert.

2000 arme menschen, die naar eene brooduitdeeling gingen aan de *Porta del Popolo*, kwamen in opstand, omdat die uitdeeling op een ander gedeelte der stad was ingericht, zonder dat hun daarvan kennis was gegeven.

Toen koning Humbert voorbijreed, riepen zij hem toe: Wij willen brood! Wij willen werk! Ten slotte verlor-n zij het geduld en trokken de stad door. Zij plunderden een bakkerswagen leeg en werden ten slotte door de gewapande macht uiteengeveerd.

Uit Palermo wordt bericht aan de *Tribuna*: Te Castelbuono hebben de brood- en werkloosen getracht het gemeentehuis te verwoesten. Te Borgetto heerscht groote oproer.

Rusland.

EEN REUZENKANAL — Volgens *Le Mouvement Géographique*, heeft de Russische regering de grondslag van een kanaal dat Oostzee en Zwarte Zee verbindt vast. Het zal 65 meeters breed zijn op de waterlijn en 35 op den bodem en 8 1/2 meeters diep worden.

Aldus zullen 200 kilometers worden uitgegraven, maar bovendien 1400 kilometers rivier verbreed en verdiept. De bodemgesteldheid is zoo gunstig dat slechts twee sluisen noodig zijn, aan de beide uiteinden. De bodem is daar bijna overal van klei, zoodat de oevers vast zullen zijn en men overal steenen kan bakken voor de gewoone, enz.

Daar het kanaal voor militaire doeleinden zal moeten dienen, wordt het zoo breed en zoo diep als herboven gezegd is, zoodat de grootste panserscheepen er door kunnen varen. Langs geheel het kanaal komt elektrische verlichting en de schepen die er doorkomen, krijgen elektrische lichtoestellen aan boord. In zes etmalen zal een stoomschip van Riga naar Cherson kunnen komen. De kosten van den aanleg, die vijf jaar duren zal, zijn op 490 miljoen roebels geraamd.

Amerika.

VREESLIJK BRAND TE NEW-YORK.

TALRIJKE DOODEN EN GEWONDEN.
Zondag morgend is in de Bowery te New-York een brand uitgebroken waardoor talrijke personen gedood of gekwetst werden. Het vuur ontstond in n° 105, een huis dat bekend staat als de Bowery Mission, met beneden een liefdadigheidsrestaurant en op de vijf verdiepingen 117 kamers, waar men voor 18 cents een nacht kan slapen. Zoodanig men wel denken kan was alles vol.

De politie ontdekte den brand en gaf aanstonds het noodsein. Een wilde vlucht begon nu. Ontsnappen langs de trap was niet meer mogelijk, wegens de dikke rookwolken die daar opstegen. Iedereen snelde nu naar de ijzeren ladders buiten het gebouw aangebracht.

Deze waren spoedig bedekt met ongekleeide en halfgekleeide vluchtelingen, die naar beneden daalden, maar aangezien deze ladders smal zijn en aan elke verdieping deuren er toegang tot geven, zoo waren deze weldra overvol. Daarenboven werd het ijzer, door de zich snel verspreidende vlammen spoedig zeer heet, zoodat de vluchtelingen hunne naakte voeten en handen verbranden, en zij schreeuwden van de pijn.

Niet minder dan 150 man bevonden zich op de bovenverdiepingen. Vele werden gered door de ladders der pompiers, maar waren zoo vreeslijk verbrand, dat men ze onmiddellijk naar het gasthuis moest vervoeren.

De toeneelen op de vijfde verdieping waren onbeschrijflijk. De personen, die daar verbleven en bemerkten dat zij zich in een brandend hoenderhok bevonden, met weinig kans tot ontsnappen, liepen als ruzenden heen en weer. Sommige waren zoo bang, dat zij zelfs langs de ijzeren ladders niet durfden beneden komen.

Toen het vuur eindelijk was uitgedoofd en men eerst het huis kon doorzoeken, bemerkte men dat vele personen waren omgekomen. Hier en daar vond men vreslike en verkolde lijken. De houding der lichamen bewees dat hun doodstrijd vreeslijk was geweest.